

Rusens funktion

-viden og indefra-perspektiv om autisme og rusmidler

Ved Aut. Psykolog Anne Krøngaard &
Soc. Pæd. Konsulent Toke von Eitzen

Hvorfor skal vi vide noget om rusmidler?

- Berøringsangst
- Fordomme/forudantagelser

- 20-25% af indskrevne i rusmiddelbehandling har autisme eller træk heraf
- Jo mere vi ved, desto bedre kan vi tilpasse hjælpen

Tabere i den tværsektorielle stoleleg

"Det behandlingstilbud, jeg kom til, ikke vidste noget om autisme og rusmidler. Det var ikke mig selv, der opsøgte behandling, men mit bosted, der kørte mig derop. Det var et krav, for at man måtte bo der.

Jeg kunne ikke se, hvad de kunne hjælpe mig med, og jeg kunne ikke få det at vide - de ville jo bare snakke.

Jeg ville hellere have haft, at de havde fortalt mig noget, der kunne hjælpe med at stoppe - noget hjælp med det praktiske. Jeg synes ikke det hjalp, så jeg lod være med at komme der mere.

Personalet siger tit til mig, at de ikke håber, jeg begynder at ryge (hash) igen – men jeg er jo stoppet. Så bliver jeg irriteret og føler, at de beskylder mig for noget, jeg ikke har gjort."

- Kristian, tidligere hashryger med autisme

Definitioner

Når vi taler om Misbrug

Rusmidler defineres som psykoaktive stoffer, der ændrer personers sindstilstand (det kan eksempelvis være alkohol, hash, kokain og medicin).

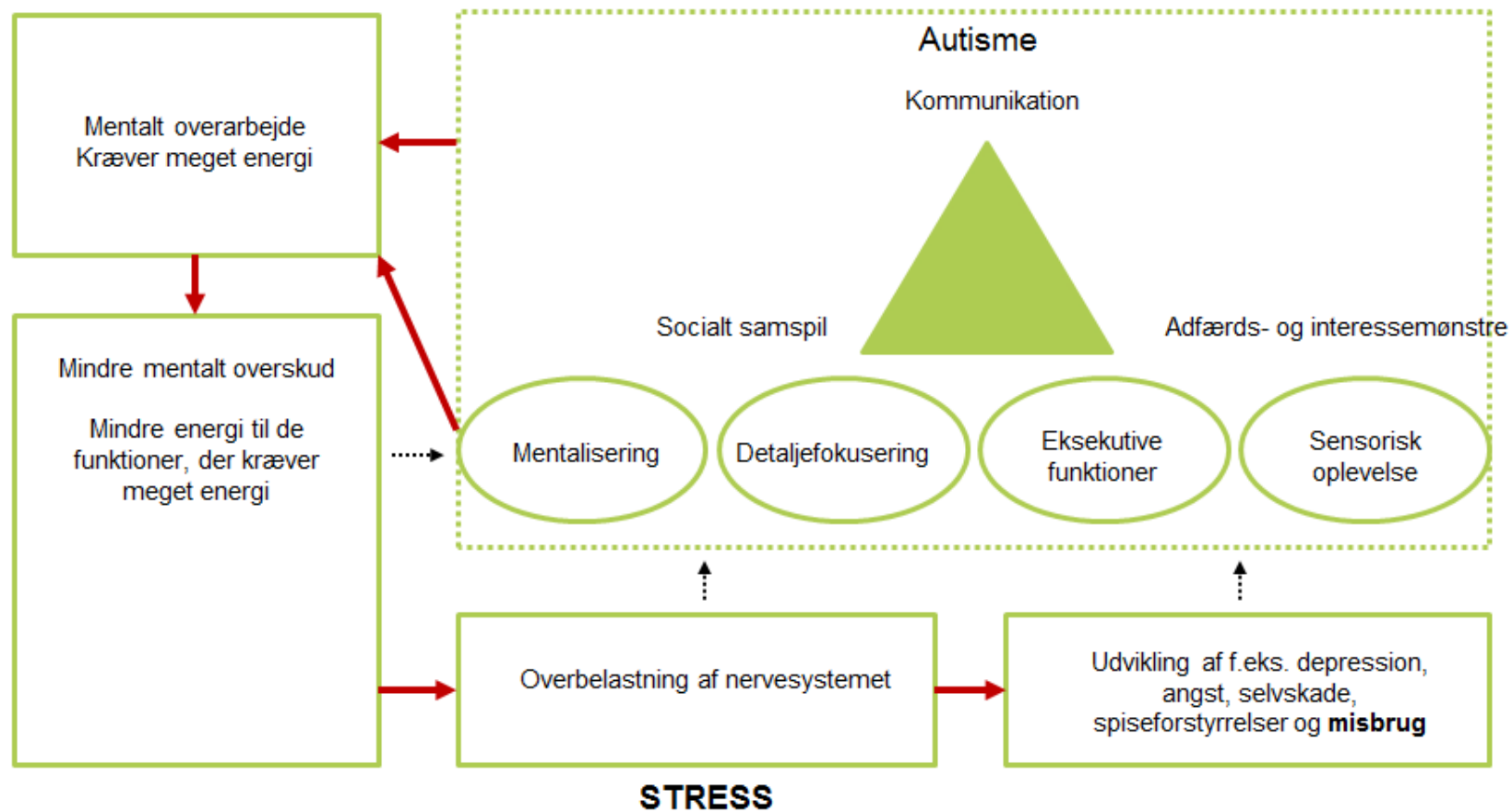
Skadeligt brug af rusmidler defineres ved et forbrugsmønster, som medfører *sociale, fysiske og/eller psykiske problemer eller skader* for brugeren. (jvf. WHO)

En socialpsykologisk forståelse

Overforbrug af rusmidler udvikles og opretholdes, fordi det fungerer som (lappe)løsning på et eller flere problemer

Ved at få viden om forskellige rusmidlers virkning (også for den enkelte), kan vi prøve at kompensere på anden vis

Eksempel

M, starten af 20'erne

MDMA – til bookingmøder

Kokain – til performance

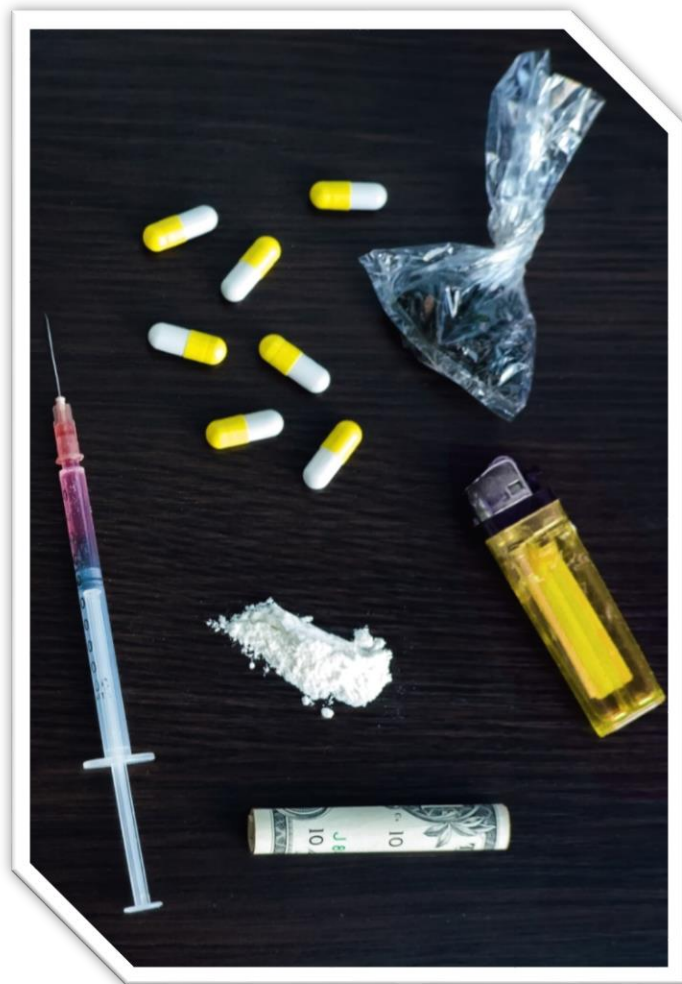
Amfetamin – til energi

Benzodiazepiner – til at kunne sove bagefter

Konsekvens: Ingen penge, gæld, humørsvingninger med vold til følge, søvnløshed, indlæggelser

Udvalgte typer af rusmidler

Uppers

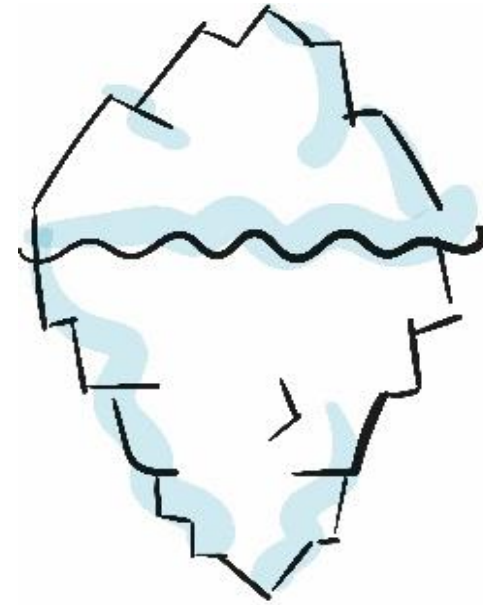
- Amfetamin
- Kokain, Crack
- Kath
- MDMA/Ecstasy
- LSD
- Ketamin

Downers

- Alkohol
- Benzodiazepiner
- Stesolid
- Opioder
- Heroin, morfin
- Hash
- Skunk
- Lightergas
- Lattergas

Under overfladen

- Udvalgte forklarende teorier
- Væsentligt for at forstå rusens funktion
- Mentalisering
- Eksekutive vanskeligheder
- Informationsbearbejdning
- Anderledes sensorisk bearbejdning

Kobling til nedsat Mentalisering

Ved Mentaliseringsvanskeligheder kan Rusmidler måske:

- Bedre (oplevelsen af) socialkommunikative færdigheder
- Afhjælpe tendens til social hæmning
- Dulme oplevelsen af sociale problemer
- Udgøre et socialt fællesskab med andre brugere af rusmidler

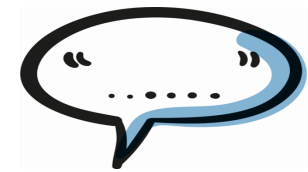

J fortæller om Mentalisering

Camouflering

En strategi til at fremstå mere "normal" og undgå at falde udenfor

Rusmidler kan bruges til at blende ind

E fortæller om mentalisering

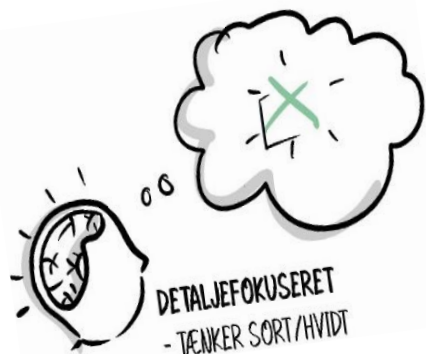
Kobling til Eksekutive vanskeligheder

Ved Eksekutive vanskeligheder kan Rusmidler måske:

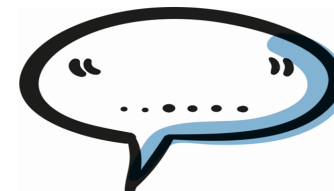
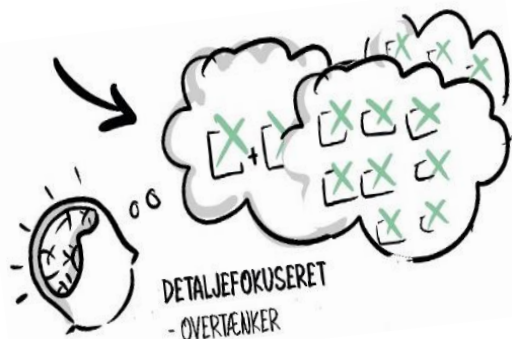
- Dulme konsekvenserne af ikke at kunne varetage mange hverdagsopgaver selvstændig og succesfuld
- Blive indtaget i usædvanligt store mængder eller på uhensigtsmæssige tidspunkter grundet nedsat impulshæmning, selvmonitorering og evne til konsekvensberegning
- Blive et adfærdsmønster, der er svært at bryde grundet vanskeligheder med at planlægge, initiere og nå i mål med alternative strategier

Kobling til Informationsbearbejdning

Ved anderledes Informationsbearbejdning kan Rusmidler måske:

- Dulme konsekvenserne af at befinde sig i en verden, der ofte er uforståelig og ikke giver mening
- Blive en detalje, der kobles til specifikke situationer/tilstande
- Blive en tryk og meningsskabende rutine
- Blive en særinteresse, der dyrkes på detaljeniveau

Kobling til Sensorisk bearbejdning

Ved anderledes Sensorisk oplevelse kan rusmidler måske:

- Dulme de sanseindtryk, der opleves overvældende og ubehagelige
- Blive indtaget i uhensigtsmæssige store mængder grundet nedsat evne til at mærke "hvornår noget er nok"
- Udgøre en sensorisk præference (smag, lyd, kropslig respons osv.)

J taler om sanser

Hovedpointer

- Når man skal hjælpe et menneske med autisme og et forbrug af rusmidler, skal man have viden om begge dele
- Det vigtigste er at forstå rusens funktion, og kompensere for den
- Nysgerrighed og samarbejde mellem parter er essentielt

Tak for i dag!

"I became insane, with long periods of horrible sanity. During these fits of absolute unconsciousness I drank, God only knows how much or how long. As a matter of course, my enemies referred the insanity to the drink, rather than the drink to the insanity"

– Edgar Allan Poe*

*Citat fra Goodwin & Jamison "Manic-Depressive Illness"

